

FIGUR 1. Resistens hos *Escherichia coli* från friska slaktkycklingar i olika länder, 2022.

Resistens mot antibiotika hos bakterier från svenska tamhöns

Tamhönsproduktion omfattar värphöns och slaktkycklingar. Hälsan i kommersiella besättningar är bättre i Sverige än i många andra länder. Genom god hygien och smittskyddsåtgärder kan man hindra att fåglarna infekteras av många smittämnen.

Antibiotikaanvändning

Behandling av slaktkycklingar eller värphöns i kommersiell produktion i Sverige är mycket sällan aktuell. Vanligtvis är andelen behandlade flockar väl under en procent av totalantalet uppfödda flockar. Med en så låg andel behandlingar så kan enskilda år avvika. Vanligen används penicillin. Den låga användningen avspeglas i ett relativt gott resistensläge hos *Escherichia coli* från friska slaktkycklingar (figur 1).

När det behövs ges antibiotika till hela flocken via foder eller vatten. Sjukdomar där behandling med antibiotika kan behövas är till exempel botulism och hjärtsäcksinflammation.

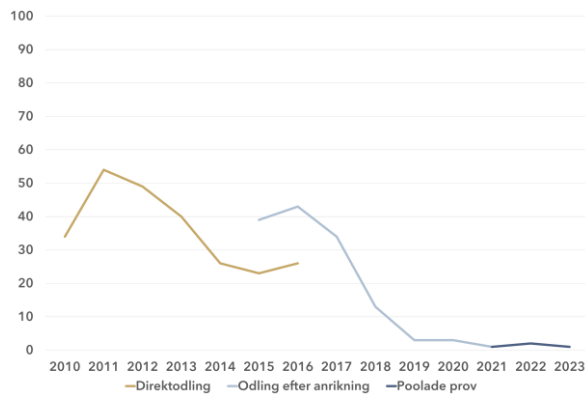
I Sverige ges koccidiostatika till slaktkycklingar för att förebygga parasitsjukdomen koccidios. De medel som då används har även en viss förebyggande effekt på sjukdomen nekrotiserande enterit som förknippas med *Clostridium perfringens*.

ESBL

Tidigare var förekomsten av ESBL¹-bildande *E. coli* hos svenska slaktkycklingar hög men den har minskat under senare år (figur 2). Även hos värphöns förekommer sådana bakterier.

Antibiotika används ytterst sällan till tamhöns i Sverige och cefalosporiner används inte alls. Förekomsten berodde alltså inte på att djuren fått antibiotika. I stället har olika undersökningar visat att ESBL-bildande bakterier fördes in till Sverige med avelsdjur. Dessutom är de varianter av ESBL-bildande bakterier som finns hos människor oftast andra varianter än de hos tamhöns.

FIGUR 2. Andel (procent) av prov från slaktkycklingar undersökta med känslig metod med ESBL-producerande *Escherichia coli*.

Farliga djursmittor kan få allvarliga konsekvenser, från lidande hos djur och människor till ekonomiska förluster och störningar i matförsörjningen. Statens veterinärmedicinska anstalt, SVA, är en expertmyndighet som genom diagnostik, forskning och rådgivning stärker Sveriges förmåga att bekämpa djursjukdomar som utgör hot mot kritiska samhällsfunktioner. Friska djur – trygga människor.

Statens veterinärmedicinska anstalt, SVA
751 89 Uppsala
018-67 40 00
sva@sva.se
sva.se

SVAKOM215.3

MRSA

MRSA² har inte påvisats hos tamhöns i Sverige. Det är angeläget att motverka att smittan förs in till svenska uppfödningar. Inom kommersiell kyckling- och äggproduktion tillämpas redan smittskyddsrutiner som är striktare än för andra djurslag. Handsprit före kontakt med djuren är ett bra sätt att motverka indirekt spridning från andra djur eller direkt från människa.

Fynd hos djur av MRSA ska anmälas till aktuell länsstyrelse och Jordbruksverket (SJVFS 2021:10, saknr K12).

¹ Extended spectrum betalactamase – betalaktamas med utvidgad effekt

² Meticillinresistent *Staphylococcus aureus*

Källor: Swedres-Svarm 2023, Folkhälsomyndigheten & SVA; The European Union Summary Report on antimicrobial resistance in zoonotic and indicator bacteria from humans, animals and food in 2021/2022, ECDC & EFSA; Nilsson *et al.* 2020, Acta Vet Scand, 62, 33; Svensk Fågel AB, Rapport från Djurhälsokontroll-program 2023.